



**Міністерство освіти і науки України**  
**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНИЙ**  
**ЦЕНТР УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ**

---

04074. Київ, Вишгородська, 19

Тел. 430-02-60, 430-43-90

e-mail: [nenc@nenc.gov.ua](mailto:nenc@nenc.gov.ua)

**Звіт**

**про результати роботи по діяльності передбаченої контрактом директора Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді**  
**Вербицького.В.В.**  
**за 2009 рік**

Як і в попередні роки, мною, директором Центру, керівництво колективом працівників здійснювалось з дотриманням реалізації повноважень (прав, обов'язків, функцій, передбачених Статутом Центру, умов контракту укладеного в листопаді 2005 року та інших обов'язкових документів).

Протягом року забезпечувалась реалізація державної політики в галузі освіти, дотримання охорони праці, життя і здоров'я працівників, учнів-гуртківців, вихованців Центру, учасників масових заходів перебуваючих на базі НЕНЦ під час Всеукраїнських та міжнародних зборів.

Встановлена бухгалтерська звітність та інші необхідні інформаційно-аналітичні матеріали та документи; відомості про виконану роботу Міністерству освіти і науки надавались своєчасно і за прийнятною формою.

Національний еколого-натуралістичний центр у своїй діяльності керувався Конституцією України та законами, нормативними документами вищих органів державного управління, зокрема:

- ✓ Законом України “ Про освіту”.
- ✓ Законом України “ Про позашкільну освіту”
- ✓ Національною програмою “Діти України”.
- ✓ Указом Президента України “ Про Національну доктрину розвитку освіти”.

- ✓ Нормативними актами Кабінету Міністрів України, документами Міністерства освіти і науки України.
- ✓ Положенням “Про позашкільний навчальний заклад “ та власним статутом.

У звітному році основні зусилля працівників центру під моїм керівництвом були спрямовані на проходження чергової атестації закладу, яка є основною формою контролю діяльності позашкільних навчальних закладів з боку Державних органів влади. Атестація Центру здійснювалась з метою:

- проаналізувати стан та зміст організації навчально-виховного процесу, фінансово-господарського, матеріально-технічного і навчально-методичного забезпечення, оцінити їх рівень;
- вивчення повноти забезпечення та якісного складу керівних і педагогічних кадрів;
- вивчення рівня надання освітніх послуг, відповідно до державних вимог та змісту позашкільної освіти;
- визначення потенціалу діяльності Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді в сучасних умовах.

Атестація центру здійснювалась на підставі наказу Міністерства освіти і науки України від 13.02.2009 року № 90 « Про проведення державної атестації Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді».

Аналіз матеріалів атестаційної експертизи дає підстави зробити висновок, що створена навчально-матеріальна база, кадрове забезпечення та наявна система управління навчально-виховним процесом у цілому дозволяють реалізовувати державні вимоги щодо надання позашкільної освіти та виконання інформаційно-методичної, координаційної та організаційно-масової роботи на загальнодержавному рівні.

Атестацію Центр пройшов з відзнакою. За підсумками атестації НЕНЦ отримав свідоцтво про атестацію терміном на 10 років.

Атестаційна комісія особливо відмітила діяльність педагогічного колективу Центру з розвитку пріоритетних напрямів позашкільної еколого-натуралістичної роботи та широке залучення учнівської молоді до участі в масових заходах еколого-природоохоронного напрямку, яке відбувається через проведення Всеукраїнських заходів.

Основними положеннями освітньої політики закладу у звітному році були:

- реалізація рішення Колегії МОН „Про стан та перспективи розвитку біологічної освіти в Україні”

- впровадження сучасних педагогічних технологій у практику позашкільного навчально-виховного процесу;
- координація науково-методичної, організаційно-масової та навчально-виховної діяльності обласних, районних, міських позашкільних навчальних закладів еколого-натуралістичного спрямування;
- науково-методичний супровід змін структури і змісту освіти, виховання, розвитку і соціалізації особистості; програмно-методичне забезпечення навчального процесу;
- розвиток мотивації педагогів центру на здійснення освіти впродовж життя;
- систематична, поетапна дослідно-експериментальна робота з проблем формування у підростаючого покоління екологічної культури, основ природоохоронних знань;
- поглиблення та розширення рівня знань педагогів, надання додаткової освіти з основ експериментальної біології відповідно до рівня біологічної науки, психології та дидактики, удосконалення методики організації та проведення позашкільної діяльності з учнями;
- інформаційно-методичне забезпечення діяльності профільних позашкільних навчальних закладів і центру щодо реалізації пріоритетних напрямів розвитку позашкільної еколого-натуралістичної роботи та рішення Колегії МОН "Про стан та перспективи розвитку біологічної освіти в Україні;
- оновлення змісту й методичного забезпечення позашкільної освіти на засадах диференціації та заохочення творчої активності учнів, вихованців, слухачів, мотивації до самовдосконалення, саморозвитку;
- методичний супровід інноваційної діяльності;
- поширення перспективного досвіду роботи профільних позашкільних навчальних закладів;
- аналіз та прогнозування діяльності профільних позашкільних навчальних закладів.
- пошук, вивчення, узагальнення та висвітлення нових форм та методів еколого-натуралістичної роботи;
- популяризація еколого-натуралістичної позашкільної роботи серед учнівської молоді;
- розробка методик пошуку, відбору, розвитку здібностей та підтримки обдарованих дітей;

- виховання відповідальної особистості, яка здатна до самоосвіти і саморозвитку, вміє використовувати набуті знання і вміння для творчого розв'язання проблеми, критично мислити.
- сприяння розвитку дослідницької роботи учнів та НДЗД, у школах та позашкільних навчально-виховних закладах України;
- розширення міжнародної співпраці в галузі позашкільної освіти, охорони довкілля;
- інтеграція з науково-дослідними установами НАН, АПН, ААН України.

У 2009 році педагогічними працівниками Центру і за моєї особистої участі з метою створення умов для забезпечення методичної допомоги закладам освіти та вивчення змісту, форм, методів і напрямів додаткової освіти з біології було проведено виїзди до Сумського обласного центру позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю, загальноосвітніх навчальних закладів м. Києва: спеціалізованого навчального закладу № 3 з поглибленим вивченням інформаційних технологій, Фінансового ліцею та економіко-правового ліцею. Під час виїздів надавало методичну та практичну допомогу педагогічним колективам загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів, вивчался досвід інноваційної діяльності, здійснювалися пошук резервів вдосконалення еколого-натуралістичної роботи.

З метою вивчення кращого досвіду роботи гуртків юних садівників та учнівських аграрних об'єднань, надання нової тематики дослідницької роботи з садівництва, а також ознайомлення його учасників з технологією виробництва плодів в кращому садівничому господарстві України проведено Всеукраїнський семінар-практикум «Сучасні напрями практичної роботи з садівництва в закладах освіти» в м. Миколаїв. Учасниками заходу, стали керівники гуртків юних садівників, методисти позашкільних закладів освіти, педагогічні працівники та фахівці з 18 областей України.

У м. Рівному проведено III Всеукраїнській зльот шкільних лісництв з метою залучення учнів до продуктивної праці, формування вмінь та навичок у професійному самовизначенні та творчій самореалізації, привернення уваги державних та громадських організацій, міністерств та відомств, органів місцевого самоврядування до проблем трудового виховання. Програмою зльоту передбачалось: практикуми та майстер класи на базі кращих лісництв Рівненської області у лісорозсадниках та лісопосадках. Відвідання лісових науково – дослідних, навчальних та виробничих

закладів області, кращих шкільних лісництв. Науково – практичні конференції юних лісників, педагогічних працівників, фахівців лісового господарства, з залученням викладачів ВУЗів, спеціалістів лісового та мисливського господарства. Відбувся обмін думками по покращанню роботи дитячих творчих об'єднань лісничого профілю.

Також проведено III Всеукраїнський зліт учнівських виробничих бригад ( м. Луцьк).

За звітний період здійснено 2 виїзди: до м. Луцька та в Одеську область з метою організації і проведення VIII Всеукраїнського конкурсу колективів екологічної просвіти та III Всеукраїнського збору учасників екологічних експедицій, походів, польових практик.

З метою поширення досвіду реалізації пріоритетних інноваційних напрямів позашкільної еколого-натуралістичної освіти педагогічні працівники НЕНЦ взяли участь у виставці-презентації “Освіта України - 2009”.

Педколектив НЕНЦ під моїм керівництвом значну увагу приділяє здійсненню освіти впродовж життя працюючих педагогів позашкільних навчальних закладів еколого-натуралістичного профілю. Для цього продовжено навчальний курс “Культура педагогічного менеджменту”. Програма розрахована на 54 години, з них - 21 год. – теоретичний курс, решта - практичні заняття, тренінги, заняття в майстер-класах, самостійна робота над розробкою творчих проектів. Освоєння програми передбачає підвищення ключових компетенцій в галузі культури педагогічного менеджменту, ознайомлення з методичними засобами творчої діяльності, сучасними педагогічними технологіями. Назагал реалізація проекту уможливила визначення методологічного потенціалу для здійснення освіти впродовж життя працюючих педагогів, який містить акмеологічний підхід.

По закінченні курсу слухачі захищають творчий проект на самостійно обрану або запропоновану методистами тему.

З метою здійснення якісної освіти впродовж життя працюючих педагогів позашкільних навчальних закладів еколого-натуралістичного профілю для методистів та керівників гуртків, супроводжуючих учнів підчас зимового оздоровлення на базі табору «Юннат» проведено заняття методичного аудиторіуму.

Важливою складовою методичної роботи Центру є аналітична діяльність. Одним з її основних компонентів є формування інформаційно-методичного банку, який постійно поповнюється новими матеріалами.

Створення банків аналітичної інформації, проведення діагностичних процедур, вивчення пріоритетних тенденцій у сфері позашкільної освіти, вивчення ринку освітніх потреб в методичних послугах працівників освіти, вибір потенціальних споживачів методичних послуг, визначення якості запропонованого методичного продукту сучасним критеріям, просування методичного продукту на ринку освітніх послуг, аналіз задоволення якістю методичного продукту, цільова розробка методичного продукту за запитом, прогнозування освітніх потреб - все це складові маркетингової діяльності методистів Центру, спрямовані на неперервне оновлення змісту позашкільної освіти як показника якості освітньої діяльності.

За звітний період на базі Національного еколого-натуралістичного центру організовано і проведено семінарів, практикумів, майстер-класів, тренінгів на базі НЕНЦ – 62. Ними охоплено біля 900 педагогів. Семінарами-практикумами охоплена така категорія педагогів: вчителі біології, хімії, географії, трудового навчання, образотворчого мистецтва, заступники директорів з навчально-виховної роботи, організатори позакласної роботи ЗНЗ, методист рай методкабінетів Київської, Житомирської, Чернігівської, Хмельницької, Полтавської, Одеської, Дніпропетровської областей та міста Києва.

У 2009 році було продовжено активне впровадження інформаційних технологій у процес методичної діяльності Центру. Важливі події у житті Центру регулярно висвітлювалися на сторінках сайту Центру, інформуючи педагогічну спільноту і широку громадськість про масові та методичні заходи Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді. Розроблено та розміщено на сайті Центру творчі завдання для гуртків юних екологів, що дало змогу вихованцям продовжувати навчання за дистанційною формою під час карантину. Продовжено створення медіатеки сучасних навчально-методичних матеріалів, зокрема “ “Маркетингова діяльність позашкільного навчального закладу”, “Професійна методична робота як творчість” у форматі “P. Point”.

Мною та працівниками центру у 2009 році наукова-методична робота була зосереджена на реалізації основних положень освітньої політики закладу у відповідності основним засадам державної політики у сфері позашкільної освіти на сучасному етапі. Педпрацівники брали участь у заходах, спрямованих на підтримку професійного зростання педагогічних кадрів, поглиблення відповідних навичок та умінь, вивченні, поширенні і впровадженні перспективного педагогічного досвіду

діяльності позашкільних та інших навчальних закладів України, адаптації до умов центру методик корекції психологічної культури особистості.

У 2009 році продовжувалась робота над науково-методичною темою ” Організаційно-методичні умови розвитку практичного розуму учнів у позашкільних закладах ”.

Протягом 2009 р. опубліковано 13 друкованих праць (загальним обсягом 25,85 д.а.), зокрема: 2 посібники (22,85 д.а.); 11 статей (3 д.а.) (у т.ч. 1 фахових).

Загалом: 10/3

Чисельник – кількість планових публікацій

Знаменник – кількість позапланових публікацій

Посібники:

1. Вербицький В.В. Довідник натураліста/ Володимир Валентинович Вербицький. – Кіровоград: Видавництво «Код», 2009. – 290 с.
2. Вербицький В.В. Екологічне виховання дітей (практикум для педагога) / Володимир Валентинович Вербицький. – К.: АБЕРС, 2009. – 104 с.

Статті:

3. Вербицький В.В. Робота НЕНЦ є системною, змістовною та ефективною / Володимир Валентинович Вербицький // Коментар до Інформаційного збірника Міністерства освіти і науки України. – 2009. – № 1. – С. 11 – 24.
4. Вербицький В.В. Виховання обдарованої дитини в контексті тріади «Людина – природа – суспільство» (з педагогічних поглядів В. Сухомлинського) / Володимир Валентинович Вербицький: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції ["Виховання дбайливого ставлення дітей до природи у світлі педагогічних ідей Василя Сухомлинського"], (Суми, 27 вересня 2008 р.) / М-во освіти і науки України, Сумський обл. центр позашк. осв. та роб. з талан. молоддю. – Суми: Сумський обл. центр позашк. осв. та роб. з талан. молоддю, 2009. – 235 с. – С. 4-12.
5. Вербицький В., Виноградова В. Так і проситься на папір. Ділові документи в роботі органів самоврядування дітей та учнівської молоді / В. Вербицький, В. Виноградова // Шкільний світ. - 2009. - № 16.– С. 21-23.
6. Володимир Вербицький. Наше покликання – формувати загальнолюдські цінності засобами еколого-натуралістичного виховання / Володимир Валентинович Вербицький // Коментар до Інформаційного збірника Міністерства освіти і науки України. – 2009. – № 6. – С. 14 – 24.

7. Вербицький В.В. Розвиток креативних здібностей обдарованих учнів у сучасних позашкільних навчальних закладах / Володимир Валентинович Вербицький: матеріали науково-практичної конференції ["Виявлення та підтримка обдарованості учнів загальноосвітньої школи"], (24-26 червня 2009 р.) / Акад.пед.наук Укр., Ін-т обдар.дитини АПН Укр., Терноп.обл.комун.ін-т післядипл.пед.освіти – К: Інститут обдарованої дитини АПН України, 2009. – 242 с. – С. 13-17.
8. Вербицький В.В. Позашкільна освіта крізь призму формування життєвих орієнтирів особистості / Володимир Валентинович Вербицький: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції ["Дитячо-юнацький туризм і краєзнавство в Україні та формування гармонійно розвиненої творчої особистості"], (26-28 травня 2009р.) / М-во освіти і науки України, Прикарп.нац.ун-т ім. В.Стефаника, Івано-Франк.обл.держ.центр туризму і краєзн. уч.молоді – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2009. – 226 с. – С. 25-34.
9. Вербицький В.В. Формування розвиваючого середовища позашкільного навчального закладу еколого-натуралістичного профілю / Володимир Валентинович Вербицький // Освіта. - 2009. - № 31-32. – С. 1-2.
10. Вербицький В.В. Активізація творчої і пізнавальної діяльності вихованців позашкільних закладів через використання сучасних педагогічних технологій / Володимир Валентинович Вербицький // Освіта. - 2009. - № 31-32.– С. 3.
11. Вербицький В.В. Соціалізація і гуманізація профільної та допрофесійної освіти / Володимир Валентинович Вербицький // Освіта. – 2009. – № 31-32.– С. 4.
12. Вербицький В.В. Стратегические ориентиры развития системы внешкольного эколого-натуралистического образования Украины / Володимир Валентинович Вербицький: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції ["Позашкільна освіта: стратегія, інновації, практика"], (21-23 травня 2009р.) / М-во освіти і науки України, Ін-т проблем вих.АПН Укр., Сум.обл.центр позаяк.освіти та роб. з талан.молоддю – Суми: Сум.обл.центр позаяк.освіти та роб. з талан.молоддю, 2009. – 330 с. – С. 5-16.
13. Вербицький В.В. Прогностичні орієнтири інноваційного розвитку позашкільного закладу еколого-натуралістичного спрямування / Володимир Валентинович Вербицький // Рідна школа. - 2009. - № 8-9. – С. 28-32.

Подано до друку 6 друкованих праць (загальним обсягом 10,25 д.а.), зокрема: 1 посібник (9 д.а.); 5 статей (1,25 д.а.) (у т.ч. 1 фахових).

Посібник:

1. Вербицький В.В. Нетрадиційні екологічні форми і методи роботи в еколого-біологічній позашкільній освіті / Володимир Валентинович Вербицький – К.: АБЕРС, 2009. – 216 с.

Статті:

2. Вербицький В.В. Підготовка освітніх менеджерів до управління навчальним закладом: зарубіжний досвід / Володимир Валентинович Вербицький: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції ["Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору"], (26-28 листопада 2009 р.) / М-во освіти і науки України, Київський нац.ун-т ім. Тараса Шевченка [та ін.]. - К. : Ін-т вищої освіти, 2009.
3. Вербицький В.В. Формування екологічної свідомості особистості в позашкільних еколого-натуралістичних закладах / Володимир Валентинович Вербицький: матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару ["Розвиток творчих здібностей дітей у позаурочному діяльнісному середовищі"], ( 18 листопада 2009 р.) / М-во освіти і науки України, Запорізький обл.ін-т післядипл.пед.освіти [та ін.]. - Запоріжжя: Запорізький обл.ін-т післядипл.пед.освіти, 2009.
4. Вербицький В.В. Концептуальні засади моделі «Школа майбутніх батьків» / Володимир Валентинович Вербицький: матеріали Міжнародної конференції, Польща.
5. Вербицький В.В. Навчання управлінських кадрів позашкільних навчальних закладів: інноваційний підхід / Володимир Валентинович Вербицький: матеріали педагогічного практикуму ["Світ творчості"], (17-19 вересня 2009 р.) / М-во освіти і науки України, Харків. обл. Палац дит. та юн. твор-ті [та ін.]. – Харків: Харків. обл. Палац дит. та юн. твор-ті, 2009.
6. Вербицький В.В. Портфолію досягнень учня – потужний стимул для самоосвіти та розвитку особистості / Володимир Валентинович Вербицький: матеріали Міжнародної наукової конференції ["1020-річна історія шкільної освіти в Україні: традиції, сучасність та перспективи"], (23 квітня 2009 р.) / М-во освіти і науки України, Акад.пед.наук Укр., Київський міськ.пед.ун-т ім. Б.Д. Грінченка [та ін.]. – Київ: Київський міськ.пед.ун-т ім. Б.Д. Грінченка, 2009.

Загалом: 4/2

Чисельник – кількість планових публікацій

Знаменник – кількість позапланових публікацій.

## ПОСІБНИК

### 1. Довідник натураліста (Вербицький В.В.)

Науково-методичний посібник «Довідник натураліста» спрямоване на висвітлення важливих біологічних термінів тваринного і рослинного світу, якими повинен оперувати справжній натураліст.

Автор зібрав і виклав дуже багатий і цікавий матеріал по досвіду роботи мережі обласних еколого-натуралістичних центрів (станцій юних натуралістів), прослідив життєвий шлях юннатів, описав заслуги видатних вчених-біологів.

Особлива увага приділяється вивченню лауреатів Нобелівської премії по медицині і біології.

Вважаємо, що науково-методичний посібник «Довідник натураліста» буде справжньою скарбничкою для учнів і педагогів загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів, викладачів і студентів вищих навчальних закладів.

*(Вербицький В.В. Довідник натураліста. Науково-методичний посібник. – Кіровоград: Видавництво «Код». – 2009. – 290 с.) (16,85 д.а.)* Гриф МОН України

ПІДГОТОВЛЕНО ДО ВПРОВАДЖЕННЯ:

## ПОСІБНИК

### 1. Екологічне виховання дітей (практикум для педагога) (Вербицький В.В.)

Зміст навчально-методичного посібника складається з 38 розробок занять. Розробки занять для дітей молодшого шкільного віку охоплюють і рослинний світ, і тваринний світ. Мета цих розробок – це екологічна освіта і виховання дітей, формування в них шанобливого ставлення до природи, як до самих себе. Орієнтація посібника підкріплюється значною кількістю літературного матеріалу у вигляді прислів'їв і приказок, народних прикмет, віршів, пісень, забавлянок, казок тощо, що безумовно викликатиме зацікавленість і інтерес дітей.

Навчально-методичний посібник Вербицького В.В. «Екологічне виховання дітей» - це справжня скарбничка для вихователів дошкільних навчальних закладів, вчителів початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів та педагогів-позашкільників.

*(Вербицький В.В. Екологічне виховання дітей (практикум для педагога). Навчально-методичний посібник. – К.: АБЕРС. – 2009. – 104 с.) (6,0 д.а.)* Гриф МОН України

Співробітники кафедри методики позакласної і позашкільної роботи під моїм керівництвом у звітному році працювали над такими завданнями:

- визначення основних критеріїв розвитку практичного розуму цілеспрямованого учня;
- визначення педагогічних принципів особистісно зорієнтованого підходу до роботи з цілеспрямованим учнем;
- створення навчально-виховних моделей творчих учнівських об'єднань;
- розроблення методів та методичних прийомів, що забезпечують надійну допрофесійну підготовку учнівської молоді;
- обґрунтування теоретичних передумов підготовки педагогічних кадрів нової генерації.

Спільно з Інститутом педагогіки і психології професійної освіти АПН України продовжено роботу науково-практичного центру з проблем особистісно орієнтованої підготовки педагогів і профільного навчання учнівської молоді.

Протягом року проводився аналіз звітів обласних еколого-натуралістичних центрів, станцій юних натуралістів наслідки яких використовуються в процесі проведення курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів, семінарів, учителів біології та трудового навчання, консультацій та ін. Одним із кращих вважається звіт Вінницької обласної станції юних натуралістів, Дніпропетровського, Хмельницького обласних еколого-натуралістичних центрів. Щорічно використовуючи данні звітів необхідно створювати і в областях банки даних, поповнювати інформаційний банк перспективного педагогічного досвіду, творчих педагогів шкільних та позашкільних навчальних закладів.

Організація післядипломної освіти та навчально-методичної роботи з педагогічними кадрами загальноосвітніх шкіл та позашкільних навчальних закладів здійснювалася через курсове підвищення кваліфікації, семінари та семінари-практикуми, науково-практичні конференції, конкурси, засідання круглих столів.

З метою підвищення ефективності і якості навчально-виховного процесу в звітному році проведено 4 засідання педагогічних рад, на яких розглядаються питання розвитку закладу, модернізація координаційної, методичної, організаційно-масової, наукової та навчально-виховної діяльності, застосування інноваційних технологій, аналізу роботи педагогічного персоналу за певні періоди діяльності, наукові досягнення та перспективи тощо.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 31.12.2008 р. №1241 «Про підвищення кваліфікації педагогічних кадрів позашкільних навчаль-

них закладів України у 2009 році» на кафедрі методики позакласної та позашкільної роботи Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді було проведено у вересні курси підвищення кваліфікації директорів та методистів районних і міських еколого-натуралістичних центрів (станцій юних натуралістів), а також методистів НЕНЦ за програмами і напрямками інноваційної діяльності еколого-натуралістичних центрів, станцій юних натуралістів. Слухачами курсів були керівники та педагогічні працівники позашкільних навчальних закладів Львівської, Тернопільської, Кіровоградської, Рівненської, Луганської, Черкаської, Хмельницької, Херсонської областей. На відміну від попередніх років у 2009 році було приділено значну увагу питанням інформаційно-комунікаційних технологій за програмою «Навчання для майбутнього - ІНТЕЛ-ТЕЙЧ» в рамках курсу «Основи педагогічного менеджменту». Навчання для майбутнього - благодійна освітня програма в компанії INTEL, що надає навички ефективного використання інформаційно-комунікативних технологій «ІКТ в освітній діяльності».

З метою розвитку пріоритетних напрямів позашкільної еколого-натуралістичної роботи педколективом центру продовжено широке залучення учнівської молоді до участі в масових натуралістичних заходах.

У 2009 р. взято участь у 14 масових заходах:

- Ø Всеукраїнський чемпіонат з інформаційних технологій «Екософт – 2009» (10-12 лютого);
- Ø Всеукраїнський конкурс юних раціоналізаторів та винахідників «Природа – людина – виробництво – екологія» (10-12 лютого);
- Ø Національний тур «Інтел ЕкоУкраїна» Міжнародного конкурсу «Intel ISEF»;
- Ø Міжнародний конкурс молодіжних проєктів з енергоефективності «Енергія і середовище» (15-17 лютого);
- Ø Всеукраїнський конкурс зоологів та тваринників (10-12 лютого);
- Ø Всеукраїнський конкурс «Юний селекціонер» (10-13 березня);
- Ø Всеукраїнський конкурс проєктів озеленення інтер`єру та ландшафтного дизайну позашкільних і загальноосвітніх навчальних закладів (4-6 травня);
- Ø Всеукраїнський конкурс колективів екологічної просвіти (агітбригади) (18-20 травня);
- Ø Всеукраїнський конкурс «Юний дослідник» (23-25 травня);

- Ø IV Міжнародний пленер з художнього лозоплетіння (16-23 липня);
- Ø Педагогічний практикум «Світ творчості» для директорів обласних еколого-натуралістичних центрів учнівської молоді (станцій юних натуралістів) у місті Харкові на базі обласного Палацу дитячої та юнацької творчості (17-19 вересня);
- Ø III Всеукраїнський зліт учнівських виробничих бригад у м. Луцьку (22-24 вересня);
- Ø Європейський молодіжний форум “Дотик природи” (23-24 вересня);
- Ø III Всеукраїнський зліт учнівських лісництв (29 вересня – 1 жовтня).

Вдосконалювалась система масової роботи з екологічної освіти і виховання, з цією метою позашкільним навчальним закладам був запропонований в проекті «Екосвіт-2000».

У рамках проекту проведено очні та заочні тури таких Всеукраїнських і міжнародних масових екологічних та природоохоронних заходів:

*Очні заходи:*

- Національний етап Міжнародного конкурсу молодіжних проектів з енергоефективності “Енергія і середовище”;
- Всеукраїнський конкурс агітаційних колективів екологічного спрямування (агітбригад);

*Заочні заходи:*

- Всеукраїнський конкурс школярів та учнівської молоді «Мій рідний край – моя земля»;
- Всеукраїнській конкурс школярів та учнівської молоді “Вчимося заповідувати - III етап”;
- Всеукраїнський еколого-натуралістичний похід “Біоцит”;
- Всеукраїнський дитячий конкурс “Джміль та бджілка”;
- Всеукраїнський конкурс «Рослини – рятівники від радіації».

Учасниками конкурсних програмах стали учні, вихованці загальноосвітніх, позашкільних та професійно-технічних навчальних закладів, а також студенти вищих навчальних закладів та викладачі загальноосвітніх, позашкільних та професійно-технічних навчальних закладів.

Відбулися наступні традиційні масові заходи:

- Всеукраїнський чемпіонат з інформаційних технологій «Екософт – 2009»;

- Всеукраїнський конкурс юних раціоналізаторів та винахідників «Природа – людина – виробництво – екологія»;
- Національний тур «Інтел ЕкоУкраїна» Міжнародного конкурсу «Intel ISEF»;
- Міжнародний конкурс молодіжних проєктів з енергоефективності «Енергія і середовище»;
- Міжнародний екологічний конгрес «Живи, Земле!»;
- Всеукраїнський конкурс «Юний селекціонер»;
- засідання Дитячого екологічного парламенту;
- Всеукраїнський конкурс-захист науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України (хіміко-біологічне відділення);

Протягом навчального року на базі центру у гуртках, клубах, секціях МАН, ВЗБШ, у природничому ліцеї, в школі народних ремесел навчалось на початковому, основному і вищому рівнях 2400 дітей, учнівської молоді.

Навчально-виховний процес, проведення масової роботи кожному вихованцю забезпечували умови самовизначення за потребами і задатками, формували їх творчу, гармонійну особистість, спрямовуючи до оволодіння майбутньою професією.

Організований відпочинок юннатів в зимові та літні канікули, поєднуючись на базі центру з пошуковою, дослідницькою та пізнавальною роботою, невимушено розвивав та поглиблював захоплення дітей. На базі Всеукраїнського табору «Юннат» у 2009 р було прийнято і забезпечено належними умовами для організованого відпочинку і проведення чотирьох оздоровчих, навчальних и науково-пізнавальних змін з охопленням 1550 школярів та більше 100 вчителів.

Метою перебування дітей в таборі було: оздоровлення та творчо – інтелектуальний розвиток підростаючого покоління.

Для реалізації мети працівники табору перебачили наступні кроки:

1. Створення належних умов для духовного та фізичного оздоровлення молоді.
2. Забезпечення культурно – інтелектуального середовища для розкриття талантів та розвитку творчих здібностей юннатів.
3. Налаштування «Інтелектуально клімату» для цікавого і плідного спілкування між однодумцями та обміну позитивним досвідом юннатівської роботи.

Для реалізації напрямку оздоровлення дітей були передбачали та проведені наступні заходи:

*Освітні* – відповідна гурткова робота.

*Культурно-пізнавальні й виховні* – знайомство з Культурно-історичними місцями Києва, відвідування музеїв, театрів, зоопарку, Києво-Печерської Лаври.

*Спортивно-оздоровчі* – ранкова зарядка, екологічні та сюжетно-рольові ігри, спортивні змагання та валеохвилинки.

*Залучення інтелектуального потенціалу* – в роботу табору залучається широке коло фахівців із наукових і природоохоронних освітніх закладів.

Крім того, на базі структурних підрозділів Центру і табору “Юннат” відбулась польова практика студентів Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова, Переяслав-Хмельницького педуніверситету ім. Г.Сковороди, Ніжинського педуніверситету ім. М.В. Гоголя, Києво-Могилянської академії та Київського міського педагогічного коледжу.

Протягом 2009 року під моїм керівництвом з метою підвищення науково-методичного рівня освіти інтелектуально обдарованих учнів проводилася така робота:

- Ї Створення електронної бази діагностичних методик по відборі дітей до банку інтелектуально та творчо обдарованих дітей.
- Ї Під час осінньої та весняної сесії ВЗБШ проведено психодіагностичне тестування учнів з метою визначення їх навчального потенціалу, рівня загальних творчих здібностей, індивідуальних особливостей апарату мислення, ступеню соціальної адаптації та наявності специфічних проблем особистісного характеру.
- Ї Проведено психодіагностичний відбір учнів під час заочного етапу Всеукраїнських ботанічних стажувань.

Протягом 2009 року під моїм керівництвом вдосконалення організаційно-методичного забезпечення, іновативності та наукоємкості навчання і виховання продовжувало поєднуватись з пошуком більш досконалого формування та цілеспрямованого матеріально-технічного забезпечення структурних підрозділів центру.

За річний період:

- бібліотека поповнилась методичною та фаховою літературою, а також навчальними посібниками на суму 10859 – 44гр.

Виписано 32 періодичних видань на суму 10859 - 44 гр.

Бібліотека постійно працювала на збереження книжкового фонду в процесі його використання. Фонд бібліотеки налічує 16 500 книжок.

Кількість читачів в бібліотеці – 375.

- Проведено ремонт приміщень відділів біології та зоології та табору «Юннат»;
- Здійснено вибіркового ремонту мережі теплопостачання.
- Продовжено благоустрій території центру, НДЗД, дендропарку, саду.

Провідний науковий співробітник у звітному році працював над наступною темою - „Оптимізація процесу формування соціальної компетентності старшокласників у позашкільних навчальних закладах еколого-натуралістичного напрямку” (є складовою комплексної теми лабораторії “Педагогічні засади оптимізації виховного потенціалу навчального процесу у позашкільних навчальних закладах”).

Термін виконання: 02.01.2009 – 31.12.2011 рр.

Етапи дослідження:

Підготовка нормативних документів та організація НДР (I кв. 2009 р.)

Констатувальний етап експерименту (II – IV кв. 2009 р.)

## II. ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

У звітному році розв’язувалися такі завдання:

1. Вивчити стан даної проблеми в педагогічній науці.
2. Проаналізувати зарубіжний досвід формування соціальної компетентності старшокласників в закладах освіти.
3. Розробити методикку констатувального етапу експерименту.

Відповідно до індивідуального плану роботи за звітний період:

- обґрунтовано поняття «креативність», «соціальна компетентність», «здібності»;
- проаналізовано стан проблеми формування соціальної компетенції старшокласників у позашкільних навчальних закладах еколого-натуралістичного напрямку;
- визначені основні філософські категорії, пов’язані з поняттям «обдарованість»;
- розкрита сутність позашкільної та позакласної роботи в контексті позашкільної педагогіки;
- окреслені основні передумови формування креативних здібностей обдарованої особистості;
- уточнено пріоритетні цілі та напрями і форми науково-дослідницької роботи з обдарованою молоддю в позашкільних навчальних закладах;

- визначені основні форми організації роботи з дітьми та учнівською молоддю Національного еколого-натуралістичного центру в контексті створення умов забезпечення вільного доступу підростаючого покоління до якісної освіти.

Інші види діяльності (важливі в межах проблеми дослідження)

З метою виконання Державної програми роботи з обдарованою молоддю на базі Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді створений і постійно поповнюється Банк інтелектуально-творчої особистості.

Апробація результатів

Апробація проходила у таких позашкільних навчальних закладах:

- Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді МОН України;
- Сумський обласний центр позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю;
- Волинський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді;
- Рівненська обласна станція юних натуралістів;
- Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості;
- Миколаївський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді;
- Одеський обласний гуманітарний центр позашкільної освіти та виховання;
- Ямпільська районна станція юних натуралістів Сумської області.

Участь у виконанні державних програм

- Державна програма роботи з обдарованою молоддю;
- Державна програма «Ліси України на 2002 – 2015 роки» в рамках Всеукраїнського зльоту учнівських лісництв;
- Державна програма підтримки сім'ї на 2006-2010 роки.

### III. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА РОБОТА

Об'єкт НДР: навчально-виховний процес позашкільного навчального закладу еколого-натуралістичного напрямку.

Предмет НДР: теоретико-методичні основи оптимізації процесу формування соціальної компетентності старшокласників у позашкільних навчальних закладах еколого-натуралістичного напрямку.

Мета НДР полягає у визначенні та науковому обґрунтуванні теоретико-методичних основ оптимізації процесу формування соціальної компетентності ста-

ршокласників у позашкільних навчальних закладах еколого-натуралістичного напрямку.

Сучасний етап експериментальної роботи: підготовка нормативних документів та організація НДР (I кв. 2009 р.); констатувальний етап експерименту (II – IV кв. 2009 р.).

Класифікаційна група роботи: фундаментальна.

Рівень експерименту – підвідомчої АПН установи.

Основними завданнями науково-дослідної роботи на даному етапі були визначені:

Розробка методики констатувального етапу експерименту. Методика спрямовувалася на:

- визначення понять «креативність», «соціальна компетентність», «здібності», «талант», «творчість»;
- аналіз роботи керівників гуртків з формування соціальної компетенції старшокласників у позашкільних навчальних закладах еколого-натуралістичного напрямку;
- вивчення механізму створення «портфоліо учня»;
- визначення основних передумов формування креативних здібностей обдарованої особистості.

Отримані результати експерименту за звітний період:

- створений психолого-педагогічний портрет старшокласника, юнната позашкільного навчального закладу;
- розроблені форми і методи формування соціальної компетентності старшокласників у позашкільних навчальних закладах еколого-натуралістичного напрямку;
- апробована технологія створення Банку інтелектуально-творчої особистості.

Основні результати дослідно-експериментальної роботи відображено у підготовлених 10 друкованих праць (статті тощо). Результати НДР апробувалися шляхом їх публікації та участі у масових заходах.

#### МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ.

Співпраця НЕНЦ з освітніми закладами еколого-натуралістичного спрямування інших країн світу спрямована на формування екологічної культури слухачів,

створення умов для поглиблення знань з екологічної освіти, проведення дослідницької роботи, професійного самовизначення та самореалізації слухачів, їх участі у реалізації міжнародних екологічних програм і проектів. Ця робота базується на компаративних принципах сучасної педагогіки: ознайомленні та обміні формами роботи, пошуку можливостей участі педагогічних працівників різних навчальних закладів у навчально – експериментальних, дослідницько – природоохоронних програмах, створенні міжнародного банку досвіду екологічної освіти та виховання.

Відповідно до Орієнтовного плану масових заходів на 2009 рік, листа Міністерства освіти і науки України від 31.10.08. №1\9 – 708 проведено Всеукраїнський конкурс «Intel-ЕкоУкраїна-2009» - національний етап міжнародного конкурсу науково-технічної творчості школярів Intel ISEF 2009 (International Science and Engineering Fair).

Захід проводився з метою всебічної підтримки обдарованої молоді, сприяння модернізації змісту науково-дослідної, пошукової, експериментальної та практичної діяльності учнівської молоді, впровадження інноваційно-освітніх методів і технологій у навчальних закладах України, забезпечення інтеграції вітчизняної освіти і науки у європейський та світовий простір.

Учасниками конкурсу стали учні загальноосвітніх, позашкільних та професійно-технічних навчальних закладів (9-11 класів). До участі у Всеукраїнському конкурсі «Intel-ЕкоУкраїна-2009» за рекомендаціями експертів допускалися також переможці Всеукраїнських науково-дослідницьких конкурсів (чемпіонат з інформаційних технологій "Екософт", конкурс юних раціоналізаторів та винахідників "Природа – людина – виробництво – екологія", конкурс досягнень юних зоологів-тваринників, "Енергія і середовище", МАН та інші). По відношенню до Intel-ЕкоУкраїна–2009 ці конкурси виступали як так звані ресурсні конкурси. Така система широко задіяна у світовій практиці Intel ISEF, що дозволяє значно розширити коло учасників та гарантувати високий рівень проектів через їх попередню апробацію.

Учасники національного туру конкурсу проходили відбірковий заочний етап, на який було подано 215 заявок. Відбір проектів на Всеукраїнський конкурс Intel-ЕкоУкраїна–2009 проводився у відповідності до концепції заходу, на підставі поданих заявок і тез наукових робіт (українською та англійською мовами). Оцінювала роботи заочного туру конкурсу наукова експертна комісія, до складу якої входили викладачі вищих навчальних закладів та провідні вчені науково-

дослідних інститутів НАН України. Головними критеріями оцінювання робіт відбіркового туру були: практична спрямованість, інноваційність, науковість, логічність, відповідність до сучасних мовних стандартів.

У національному турі взяли участь 109 молодих науковців, які представляли 91 дослідницький проект з десяти тематичних категорій. У 2009 році афільовано три нові категорії: математика, інженерні науки та науки про Всесвіт. Таким чином, учнівські наукові проекти були представлені з таких категорій:

- біологічні науки (ботаніка, зоологія, біохімія);
- екологія та проблеми довкілля;
- науки про Землю (географія, геологія);
- науки про Всесвіт (астрономія);
- науки про людину (анатомія, фізіологія, охорона здоров'я, психологія і поведінка людини);
- хімія;
- комп'ютерні науки;
- інженерні науки;
- математика;
- фізика

Серед представлених проектів: 78 проектів – індивідуальні; 13 – командні.

Відповідно до програми заходу 25 лютого проведено відкриту стендову презентацію – «Парад наукових проектів», яка була організована під час роботи Дванадцяті міжнародної виставки навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні - 2009» (на базі Київського Палацу дітей та юнацтва). Учасники конкурсу презентували один перед одним, перед членами журі, учнями м. Києва, присутніми на виставці результати проведеної науково-експериментальної роботи. Стендова презентація проводилась у форматі, максимально наближеному до умов захисту робіт на всесвітньому фіналі Intel ISEF.

У відповідності до Міжнародного Положення про конкурс INTEL ISEF, за результатами суперфіналу та згідно з рішенням наукового журі конкурсу «Intel Еко Україна – 2009» надана можливість представляти Україну на Міжнародному фіналі INTEL ISEF, що відбудеться 10-15 травня 2009 р. у м. Рено (штат Невада, США), наступним переможцям:

*Індивідуальні проекти:*

1. Тітов Дмитро, учень 10 класу Донецької спеціалізованої загальноосвітньої фізико-математичної школи I-III ст. №35 (секція: «Комп'ютерні науки»). Тема проекту: «Наближені математичні обчислення в задачах розпізнавання образів».
2. Оленів Олександр, учень 11 класу Запорізького Багатопрофільного Ліцею №99 Запорізької Міської Ради Запорізької області (секція: "Фізика та науки про Всесвіт"). Тема проекту: "Датчик швидкості вітру для системи регулювання робочих параметрів вітроенергетичних установок".

*Командний проект:*

1. Ібраїмова Феріде, учениця 10 класу Міжводненської ЗОШ I-III ст. АР Крим.
2. Раїфов Лутфі, учень 11 класу Міжводненської ЗОШ I-III ст. АР Крим (секція: "Науки про землю: географія, геологія", командний проект). Тема проекту: "Здобуття прісної води з субмаринальних джерел без енергетичних витрат.

Відповідно до Міжнародного Положення про конкурс INTEL ISEF спеціальними нагородами відзначені:

*спеціальним дипломом корпорації Intel – «Intel Excellence in Computer Science», який дає право на отримання грошового призу від корпорації INTEL у сумі 200 доларів США:*

Тітова Дмитра, учня 10 класу Донецької спеціалізованої загальноосвітньої фізико-математичної школи I-III ст. №35 (секція: «Комп'ютерні науки»). Тема проекту: «Наближені математичні обчислення в задачах розпізнавання образів».

*спеціальним диплом Association for Women Geoscientists (Асоціації жінок-дослідниць Землі) за найкращу роботу, яка підкреслює вразливість Землі як глобальної системи:*

Ненько Христину, ученицю 11 класу Дебальцівської ЗОШ I-III ст. № 5 Донецької області (секція: «Науки про Землю: географія, геологія»). Тема проекту: «Антропогенні ландшафти Донбасу».

*спеціальним диплом Mu Alpha Theta – Мю Альфа Тета (Національного математичного товариства середніх шкіл та коледжів) за сміливе, детальне та творче дослідження наукової проблеми з використанням сучасних математичних методів:*

Мартиненко Вікторію, ученицю 10 класу Сумської спеціалізованої школи I-III ст. № 10 ім. Героя Радянського Союзу О. А. Бутка (секція: "Математика"). Тема проекту: "Цілочисельні задачі. Теоретичні та практичні аспекти". *спеціальним диплом Yale Science and Engineering Association (Сльської науково-технічної за найкращу роботу в категорії:*

Маркіна Миколу, учня 11 класу Підгородненської СШ № 2, Комунального закладу "Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді" Дніпропетровської області (секція: "Інженерні науки"). Тема проекту: "Конструктивне удосконалення пристосування ПС (А) для збирання соняшника без домішок бур'янів".

За міжнародним освітнім проектом SPARE вже п'ятий навчальний рік польський відділ успішно проводить Національний етап Міжнародного конкурсу молодіжних проектів з енергоефективності «Енергія і середовище».

Разом з Європейським центром охорони природи, інститутом зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України, інститутом ботаніки ім. Холодного НАН України проводить спільний проект «Підтримка залучення громадськості до побудови системи моніторингу біорізноманіття в Україні.

*Участь у науково-практичних заходах у 2009 р.*

1. Конференція в Інституті проблем виховання АПН України, лютий 2009 р., м. Київ. Доповідь на тему: *«Цінність позашкільної освіти в сучасному суспільстві».*

2. Міжнародна науково-практична конференція керівників обласних, районних, міських позашкільних навчальних закладів еколого-натуралістичного напрямку «Позашкільна освіта: стратегія, інновації, практика», 21-23 травня 2009 р., м. Суми. Доповідь на тему: *«Стратегические ориентиры развития системы внешкольного эколого-натуралистического образования Украины».*

3. Звітна наукова конференція в Інституті проблем виховання АПН України, 9 квітня 2009 р., м. Київ. Доповідь на тему: *«Цінність позашкільної освіти в умовах сучасної України».*

4. Міжнародна наукова конференція «1020-річна історія шкільної освіти в Україні: традиції, сучасність та перспективи», 23 квітня 2009 р., м. Київ. Доповідь на тему: *«Портфоліо досягнень учня – потужний стимул для самоосвіти і саморозвитку особистості».*

5. Всеукраїнська науково-практична конференція «Дитячо-юнацький туризм і краєзнавство в Україні та формування гармонійно розвиненої творчої особистості»,

26-28 травня 2009 р., м. Івано-Франківськ. Доповідь на тему: *«Позашкільна освіта крізь призму формування життєвих орієнтирів особистості»*.

6. Науково-практичний діалог з проблем дослідження «Педагогічні засади оптимізації виховного потенціалу навчального процесу у позашкільних навчальних закладах», 4 червня 2009 р., м. Київ, Інститут проблем виховання АПН України.

7. Всеукраїнська науково-практична конференція «Виявлення та підтримка обдарованості учнів загальноосвітньої школи», 24-26 червня 2009р., м. Тернопіль. Доповідь на тему: *«Розвиток креативних здібностей обдарованих учнів у сучасних позашкільних навчальних закладах»*.

8. Всеукраїнська науково-практична конференція «Цінності особистості у контексті викликів сучасності», 14-15 жовтня 2009 р., м. Київ. Доповідь на тему: *«Виховання старшокласників у позашкільних навчальних закладах у контексті ідей збалансованого розвитку»*.

9. IV Міжнародна науково-практична конференція «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору», 26-28 листопада 2009 р., м. Київ. Доповідь на тему: *«Підготовка освітніх менеджерів до управління навчальним закладом: зарубіжний досвід»*.

10. Всеукраїнський науково-практичний семінар «Розвиток творчих здібностей дітей у позаурочному діяльнісному середовищі», 10-11 грудня 2009 р., м. Запоріжжя. Доповідь на тему: *«Формування екологічної свідомості особистості в позашкільних еколого-натуралістичних закладах»*.

Матеріально-технічна база центру.

Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді зосереджує свою матеріально-технічну базу у 18-ти підрозділах (відділах, лабораторіях, кабінетах, комплексах) з такими базовими включеннями, як зимовий сад, тваринницька ферма, зоологічні вольєри, акваріумно-тераріумні структури, навчально-дослідні земельні ділянки, парники, теплиці, плодовий сад, дендропарк, комплекс Всеукраїнського табору «Юннат», географічний майданчик, Музей хліба, актові зали, екологічна стежка.

Масові заходи з вихованцями НЕНЦ та Всеукраїнські збори, Міжнародні конференції, семінари, науково-практичні конференції відбуваються в актовому залі, який розрахований на 300 осіб.

У забезпеченні зручностей, відпочинку, оздоровлення, організації та проведення навчальних та пізнавально-виховних екскурсій використовується база табору

“Юннат”. У приміщеннях табору (спальний корпус, харчоблок з їдальнею, актовий зал з кімнатами відпочинку, творчого дозвілля) у канікули і міжканікулярні періоди розміщуються працівники позашкільних навчальних закладів, вчителі шкіл, які прибувають з дітьми – учасниками масових заходів та з метою підвищення кваліфікації.

У 2009 році на базі табору “Юннат” було прийнято і забезпечено належними умовами для організованого відпочинку біля 11 000 осіб, з яких 7 000 – діти, інші – дорослі.

Зусиллями адміністрації НЕНЦ вдалося отримати 25 персональних комп'ютерів і 25 лазерних принтерів з балансу на баланс від господарського апарату Кабінету Міністрів України. Дані пристрої дозволили істотно змінити парк обчислювальних систем, замінивши морально застаріле обладнання на більш протужне.

Таким чином зняті з експлуатації персональні комп'ютери старого зразка частково були передані Кам'янець-Подільському міському ЕНЦ Хмельницької області та Покотилівській СЮН Харківського району Харківської області. На разі планується у 2010 році передати ще 5-6 устаткованих робочих місць іншим освітнім установам.

Навчальна та науково-дослідна робота, яка проводиться в НЕНЦ, має належне матеріально-технічне оснащення. Навчальні кабінети та лабораторії Центру забезпечені сучасною спеціалізованою технікою та приладами.

Комп'ютерна база НЕНЦ включає 2 комп'ютерних класів на 40 дисплейних місць, оснащених сучасними мультимедійними ПЕОМ. З метою вдосконалення комунікаційної мережі НЕНЦ створено лабораторії інформаційних технологій: нових інформаційних технологій навчання, навчальних лабораторій і комп'ютерних класів; Інтернет. Сучасною комп'ютерною технікою оснащені всі кабінети НЕНЦ. Створено єдину локальну комп'ютерну мережу НЕНЦ та підключенням до системи Інтернет.

Учні, вихованці, слухачі та педагоги закладу мають змогу користуватися допоміжною оргтехнікою: принтерами, сканерами, копіювальними апаратами. Для забезпечення навчального процесу використовуються засоби аудіо- та відео- супроводження, фонд відеотеки.

Забезпечення закладу навчальним обладнанням, передбаченим Типовим переліком (наказ МОН України від 08.01.2002 р. № 5), в цілому, становить 88%.

Забезпеченість навчальних приміщень необхідним обладнанням, інструментами, матеріалами відповідно до навчальних програм та профілів гуртків, груп або інших творчих об'єднань становить: 85%

Усі навчальні приміщення Центру мають паспорти з переліком матеріальних цінностей, технічних засобів навчання та іншого обладнання, необхідного для здійснення навчально-виховного процесу.

На 2009 рік згідно плану кошторисних призначень бюджетних асигнувань заплановано кошти в сумі 4 216 523 гривень . Фактично профінансовано видатки в сумі 4 215 913 гривень, з них заробітна плата з нарахуванням 2 513 950 гривень, комунальні послуги 422 573 гривень, 1 280 000 гривень на проведення заходів по реалізації державних програм ( оздоровлення).

Всі кошти витрачені відповідно кодів економічної класифікації, бюджетних порушень по використанню асигнувань не має.

У 2009 році центром за надання платних послуг (згідно постанови Кабінету міністрів України № 38 від 20.01.1997р.) отримано 1 544 232 гривні. Кошти оприбутковані на спеціальний рахунок і використані згідно затвердженого кошторису витрат по кодам економічної класифікації для забезпечення функціонування та модернізації центру.

У цілому робота педколективу була стабільною і ритмічною.

У наступному році зусилля педколективу будуть спрямовані на практичну реалізацію положень *“Програми дій на XI століття”*, зокрема *освіти в інтересах сталого розвитку (освіта упродовж життя, міждисциплінарний підхід, розвиток критичного мислення), колегії МОН України “Про стан та перспективи біологічної освіти”, створення креативного освітнього середовища»*.

Підготовлений план роботи на 2010 навчальний рік для всіх структурних підрозділів центру.

Директор НЕНЦ

В.В. Вербицький.